UNIVERSITETET
I OSLO

Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Notat

Til: Fakultetsstyret
Fra: Dekanen

Saksnummer: D-sak 2
Møtedato: 24-09.2026
Notatdato: 14.09.2026

Sosialantropologisk institutts økonomiske, fagstrategiske og organisatoriske handlingsrom

Bakgrunn

Sosialantropologisk institutt (SAI) har over flere år hatt et kostnadsnivå som overstiger inntektsgrunnlaget. Ved utgangen av 2025 var det akkumulerte merforbruket om lag 10 mill. kroner. På bakgrunn av den økonomiske situasjon oppnevnte dekanen i februar 2026 en arbeidsgruppe for å vurdere instituttets økonomiske, fagstrategiske og organisatoriske handlingsrom. Rapporten ble avlevert fra arbeidsgruppen 10. juni 2026.

Arbeidsgruppen peker på betydelig usikkerhet i langtidsprognosene, blant annet knyttet til utviklingen i personalkostnader, aktivitetsnivå og inntekter fra eksternt finansiert virksomhet. Rapporten legger til grunn at sosialantropologi fortsatt skal være et forsknings- og undervisningsfag ved SV og UiO. Problemstillingen er derfor ikke fagets kvalitet eller relevans, men hvordan det kan sikres et økonomisk bærekraftig og faglig robust sosialantropologisk miljø over tid.

Arbeidsgruppen vurderer i hovedsak to modeller:

- Videreføring av SAI som selvstendig institutt, basert på gjeldende langtidsplan og en betydelig reduksjon i antallet faste vitenskapelige stillinger. Instituttet vil etter planen ha om lag 11 faste vitenskapelige stillinger i 2034. En midlertidig fritakelse fra rekrutteringsmålene vil kunne bidra til økonomisk balanse innenfor planperioden.
- Sammenslåing med en annen grunnenhet, slik at sosialantropologi videreføres som fagområde innenfor en større organisatorisk enhet. Arbeidsgruppen er delt i synet på når en eventuell sammenslåing bør utredes. Mindretallet mener dagens plan og utviklingsarbeid bør få virke i om lag fire år før en eventuell sammenslåing vurderes nærmere, mens et flertall mener en sammenslåing bør undersøkes parallelt med videreføringen. Rapporten peker samtidig på at en reduksjon til om lag 11 faste vitenskapelige stillinger vil kunne gi faglige utfordringer, blant annet for undervisningskapasitet og muligheten til å hente inn eksterne forskningsmidler. Det pekes også på behov for bedre samsvar mellom studieporteføljе, studentetterspørsel og ressursbruk.

Det samfunnsvitenskapelige fakultet
Postadresse: Postboks 1084 Blindern 0317 OSLO
Besøksadresse: Eilert Sundts hus Moltke Moes vei 31 0851 OSLO
E-post: postmottak@sv.uio.no
Org. nummer: NO 971 035 854

Rapporten gir et viktig grunnlag for å drøfte SAI, men reiser også spørsmål som går utover valget mellom de to modellene. For det første er det viktig å skille mellom økonomisk bærekraftig størrelse og faglig bærekraftig størrelse. At en bemanning på 11 faste vitenskapelige stillinger kan gi økonomisk balanse, innebærer ikke nødvendigvis at dette er den faglig optimale eller mest robuste størrelsen på miljøet.

For det andre innebærer begge modellene risiko. Ved videreføring som selvstendig institutt ligger en betydelig del av risikoen i at framtidige forutsetninger om bemanning, studentgrunnlag og ekstern finansiering faktisk slår til. Ved en sammenslåing oppstår andre typer risiko, blant annet knyttet til faglig identitet, ledelse, arbeidsmiljø, transaksjonskostnader og organisering. Dette peker også noen av høringsuttalelsene på. En eventuell sammenslåing bør derfor begrunnes med tydelige faglige og organisatoriske gevinster – ikke bare med at den løser et økonomisk problem.

For det tredje aktualiserer saken fakultetets mer overordnede virksomhetsstyring. Rapporten viser at tidligere langtidsprognoser har endret seg betydelig over kort tid. Saken gir dermed også anledning til å drøfte hvordan fakultetet skal håndtere usikkerhet og risiko i langsiktig bemannings- og økonomiplanlegging.

Endelig bør tidspunktet for eventuelle større organisatoriske grep ses i sammenheng med det faglige utviklingsarbeidet ved SAI og den kommende SAMEVAL-evalueringen.

Videre arbeid

Det ble orientert om rapporten i fakultetsstyremøtet 19. juni 2026. Dekanen inviterte deretter til høring på fakultetet med høringsfrist 10. september. Enkeltansatte, grupper av enkeltansatte og/eller hele grunnenheter, og øvrige var velkomne til å gi høringsinnspill.

Høringen åpner for innspill til beskrivelser, vurderinger og anbefalinger, herunder andre mulige løsninger/modeller enn de som er foreslått i rapporten.

Det var innen fristen kommet inn seks innspill.

Høringsnotat fra Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi

Høringsnotat fra TIK Senter for teknologi, innovasjon og kultur

Høringsnotat fra administrasjonen ved Sosialantropologisk institutt

Høringsnotat fra vitenskapelig ansatte ved Sosialantropologisk institutt

Høringsnotat fra Sosialantropologisk programutvalg

Høringsnotat fra instituttleder ved SAI, Thorgeir Kolshus

Drøfting

I denne saken inviteres fakultetsstyret til å drøfte saken. Vi ber særlig om innspill om punktene under:

Problemforståelsen: Er utfordringsbildet tilstrekkelig klart, og er de to modellene som rapporten beskriver de mest relevante svarene på utfordringen?

UNIVERSITETET
I OSLO

Faglig bærekraft: Hva bør være en faglig bærekraftig størrelse på et sosialantropologisk miljø ved SV, og hvilket kunnskapsgrunnlag bør ligge til grunn for en slik vurdering?

Økonomisk risiko: Hvor stor økonomisk risiko er fakultetet villig til å ta for å videreføre SAI som selvstendig institutt, og hvordan bør denne risikoen håndteres og følges opp?

Organisatorisk gevinst: Dersom sammenslåing vurderes, hvilke konkrete faglige, økonomiske og organisatoriske gevinster forventes – og hvilke kostnader og risikoer følger med? Hvilke spørsmål bør utredes videre før fakultetet eventuelt tar stilling til en mer varig organisatorisk endring?

Læring for fakultetet: Hvilke læringspunkter gir saken for fakultetets langsiktige bemanningsstrategi, økonomistyring, risikovurderinger og oppfølging av grunnenhetene?

Anne Julie Semb
dekan

Kristel Skorge
fakultetsdirektør

Vedlegg:

Vedlegg 1 Rapport fra arbeidsgruppe, datert 10.6.2026
Vedlegg 2-6 Høringsnotater

Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Postadresse:
Postboks 1084
Blindern
0317 OSLO

Besøksadresse:
Eilert Sundts hus
Moltke Moes vei 31
0851 OSLO

E-post:
postmottak@sv.uio.no
Org. nummer:
NO 971 035 854